

Asia: VN/4283/2020

Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntopyyntönne VN/4283/2020 Valtioneuvoston asetus televisio- ja radiotoiminnasta annetun asetuksen muuttamisesta

Kuurojen Liitto ry kiittää siitä, että ministeriö on kuullut huolestamme ja päättänyt jatkaa asetuksen voimassaoloa vuoden loppuun. Kuurojen Liitto kannattaa asetuksen jatkamista, jotta tekstitysvelvoitteeseen ei tule katkoksia ennen sähköisen viestinnän palvelulain voimaantuloa.

Lisäksi Kuurojen Liitto ry kannattaa sitä, että tilannetta arvioidaan ehdotetun mukaisesti syksyllä.

Liitto haluaa lausua erityiskiitoksen sekä Yleisradiolle että valtioneuvostolle yhdenvertaisen tiedonsaannin parantamisesta. Nykyisessä poikkeustilassa on huomioitu erinomaisesti viittomakieltä käyttävien tiedonsaanti valtioneuvoston tiedotustilaisuuksissa sekä Ylen koronavirusta koskevissa erikoislähetyksissä. Viittomakielen tulkkeja käyttäen myös edustamamme yhteisö on yhdenvertaisesti päässyt ajankohtaisen tiedon äärelle reaaliaikaisesti. Erityisen tärkeää on ollut se, että tulkkaus on tuotu suoriin tv-lähetysiin sen sijaan, että se olisi ollut tarjolla vain Yle Arenassa. Erityisesti iäkkäämmällä jäsenistöllämme ei kaikilla ole verkkopalveluiden, älylaitteiden tai tietokoneiden käyttökokemusta tai -osaamista, jolloin he olisivat jääneet kaiken tiedon ulkopuolelle, jälleen kerran. Tulkkaus suorissa tv-lähetyksissä on myös osaltaan vahvistanut viittomakielen asemaa ja tehnyt yhdenvertaisuuden eri muodoista näkyvämpiä. Tämä osaltaan poistaa ennakkoluuloja ja negatiivisia asenteita sekä viittomakieltä käyttäviä että yleensä vammaisuutta kohtaan, ja näin ollen täyttää YK:n vammaissopimuksen, Suomen perustuslain sekä viittomakielilain velvoitteita.

Kuurojen Liitto ry ehdottaa, että syksyllä tehtävässä asetuksen arvioinnissa pohditaan vakavasti myös viittomakielelle tulkkauksen laajempaa hyödyntämistä erityisesti tiedotustilaisuuksissa ja suorissa uutislähetyksissä vastaavalla tavalla kuin nyt poikkeusoloissa on tehty.

Tv-tekstityksen käyttö näissä poikkeusolojen tiedotustilaisuuksissa on ollut vaihtelevaa. Vaikka Kuurojen Liitto ry:n edustama yhteisö onkin pääosin suomalaista tai suomenruotsalaista viittomakieltä äidinkielenään käyttävää, myös tv-tekstitykset ovat tärkeä osa tiedonsaannin turvaamista yhteisölle. Syksyllä tehtävässä arvioinnissa tuleekin pohtia tarkoin tekstitysvelvoitteen laajentamista nykyisestä. Tekstityksen tulee olla laadultaan korkeatasoista, jotta voidaan turvata suomea tai ruotsia toisena kielenä käyttävien mahdollisuus saada tekstityksestä selvää ja sitä kautta päästä yhdenvertaisesti tiedon äärelle. Jos tekstitys ei ole ymmärrettävää, ei siitä ole lainkaan hyötyä.

Kuurojen Liitto ry haluaa lisäksi yhtyä sekä Yhdenvertaisuusvaltuutetun että Kuuloliitto ry:n lausuntoihin.

Helsingissä 17.4.2020

Kaisa Alanne, johtaja

Rönnberg Marika
Kuurojen Liitto ry